

Bruksela, 4 marca 2022 r.
(OR. fr)

6877/22

JAI 291
FREMP 52

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie zwalczania rasizmu i antysemityzmu

Delegacje otrzymują w załączeniu tekst konkluzji na powyższy temat w wersji uzgodnionej przez Radę (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) w dniu 4 marca 2022 r.

KONKLUZJE RADY w sprawie zwalczania rasizmu i antysemityzmu

Rada Unii Europejskiej

- a. **UWZGLĘDNIAJĄC** Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego preambułę oraz art. 2, art. 3 ust. 3 i art. 6;
- b. **UWZGLĘDNIAJĄC** Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 10 i 19;
- c. **UWZGLĘDNIAJĄC** Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 20, 21, 22, 51 i 52;
- d. **UWZGLĘDNIAJĄC** dyrektywę 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne;
- e. **UWZGLĘDNIAJĄC** decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych;
- f. **UWZGLĘDNIAJĄC** dyrektywę 2012/29/UE ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw, która wyraźnie wymienia ofiary przestępstw z nienawiści;
- g. **UWZGLĘDNIAJĄC** konkluzje Rady z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie zwalczania przestępstw z nienawiści w Unii Europejskiej;
- h. **UWZGLĘDNIAJĄC** deklarację Rady z dnia 6 października 2018 r. w sprawie zwalczania antysemityzmu oraz wypracowania wspólnego podejścia do bezpieczeństwa z myślą o skuteczniejszej ochronie społeczności i instytucji żydowskich w Europie oraz deklarację Rady z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie uwzględniania walki z antysemityzmem we wszystkich obszarach polityki;
- i. **UWZGLĘDNIAJĄC** unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 przedstawiony przez Komisję 18 września 2020 r.;

- j. **UWZGLĘDNIAJĄC** europejską strategię w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego, przedstawioną przez Komisję w dniu 5 października 2021 r.;
- k. **UWZGLĘDNIAJĄC** konkluzje Rady Europejskiej z dni 21 i 22 października 2021 r., w których z zadowoleniem przyjęto Strategię UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego oraz odnotowano, iż Międzynarodowe Forum Pamięci o Holokauście i Zwalczania Antysemityzmu, zorganizowane w dniu 13 października 2021 r. w Malmö, to przypomnienie, że nie wolno szczędzić wysiłków w walce z wszelkimi formami antysemityzmu, rasizmu i ksenofobii;
- l. **UWZGLĘDNIAJĄC** komunikat Komisji pt. „Bardziej inkluzywna i bezpieczna Europa: rozszerzenie wykazu przestępstw UE o nawoływanie do nienawiści i przestępstwa z nienawiści” przedstawiony 9 grudnia 2021 r.;
- m. **UROCZYŚCIE PRZYPOMINAJĄC**, że Unia Europejska jest unią prawa opartą na wspólnych wartościach, w tym poszanowaniu godności osoby ludzkiej, wolności, równości, demokracji, poszanowaniu praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości; państwa członkowskie zobowiązały się zagwarantować prawa i wolności zapisane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności wszystkim osobom podlegającym ich jurysdykcji oraz zapewnić, aby prawa człowieka i podstawowe wolności były powszechne, niepodzielne, współzależne i wzajemnie powiązane;
- n. **MAJĄC NA UWADZE**, że Unia Europejska promuje społeczeństwo, w którym panuje pluralizm, niedyskryminacja, tolerancja, sprawiedliwość, solidarność i równość, a w związku z tym w określaniu i wdrażaniu swoich polityk i działań Unia dąży do zwalczania wszelkiej dyskryminacji z jakichkolwiek względów, jak określono w art. 21 Karty praw podstawowych;
- o. **MAJĄC NA UWADZE**, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, która jest wiążąca dla instytucji Unii i państw członkowskich przy wdrażaniu przez nie prawa Unii, chroni między innymi równość, prawo do godności, prawo do życia, prawo do poszanowania prywatności i życia rodzinnego, wolność myśli, sumienia i religii oraz wolność wypowiedzi;
- p. **MAJĄC NA UWADZE**, że wartości zapisane w art. 2 TUE stanowią tożsamość Unii Europejskiej, Radzie Unii Europejskiej bardzo na nich zależy, a pełne poszanowanie i gwarantowanie tych wartości należy do obowiązków instytucji i organów Unii Europejskiej oraz państw członkowskich;

- q. **WYRAŻAJĄC UBOLEWANIE** z powodu zatrważającego wzrostu liczby incydentów rasistowskich i antysemickich w państwach członkowskich Unii Europejskiej, a także zaostreżenia rasistowskich i antysemickich przestępstw z nienawiści oraz nienawistnych wypowiedzi o charakterze rasistowskim i antysemickim, negowania i wypaczania Holokaustu oraz rozpowszechniania teorii spiskowych, w internecie i poza nim, szczególnie w związku z pandemią COVID-19;
- r. **UBOLEWAJĄC**, że rasizm i antysemityzm mogą prowadzić i w przeszłości prowadziły do przejawów brutalnego ekstremizmu i terroryzmu;
- s. **UWZGLĘDNIAJĄC** prace prowadzone przez Europejską Komisję przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) przy Radzie Europy, w szczególności zalecenie nr 1 w sprawie polityki ogólnej dotyczące zwalczania rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji, przyjęte 4 października 1996 r., oraz zalecenie nr 9 w sprawie polityki ogólnej dotyczące zapobiegania antysemityzmowi i jego zwalczania, przyjęte 25 czerwca 2004 r. i zmienione 1 lipca 2021 r.;
- t. **UWZGLĘDNIAJĄC** rezolucję ONZ z 13 lipca 2021 r. w sprawie propagowania i ochrony praw człowieka i podstawowych wolności Afrykańczyków i osób pochodzenia afrykańskiego przed nadmiernym użyciem siły i innymi naruszeniami praw człowieka przez funkcjonariuszy organów ścigania w drodze transformacyjnych przemian na rzecz sprawiedliwości i równości rasowej oraz rezolucję ONZ z 20 stycznia 2022 r. w sprawie negowania Holokaustu;
- u. **ZAUWAŻAJĄC**, że choć internet i media społecznościowe stwarzają nowe fora dla wolności wypowiedzi, mogą one być również wykorzystywane do rozpowszechniania treści rasistowskich i antysemickich, umożliwiając nowe formy prześladowań jednostkowych i grupowych oraz podżegania do przemocy fizycznej i psychicznej, oferując jednocześnie sprawcom anonimowość, a tym samym poczucie bezkarności;
- v. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC** inicjatywy Komisji Europejskiej przedstawione w unijnym planie działania przeciwko rasizmowi, a mianowicie utworzenie podgrupy ds. krajowego wdrażania unijnego planu działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025, skupiającej przedstawicieli państw członkowskich i stałe forum UE ds. antyrasistowskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- w. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC** inicjatywy Komisji Europejskiej przedstawione w europejskiej strategii w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego, a mianowicie utworzenie stałej struktury skupiającej państwa członkowskie, przedstawicieli społeczności żydowskich i odpowiednie zainteresowane strony w formie grupy roboczej ds. sposobów wdrażania strategii w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego, a także organizowanie dorocznego forum społeczeństwa obywatelskiego poświęconego antysemityzmowi;
- x. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC** prace Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej nad gromadzeniem danych na temat rasizmu i antysemityzmu, a w szczególności jej roczne przeglądy antysemickich incydentów notowanych w Unii Europejskiej oraz sprawozdanie agencji zatytułowane „Being Black in the EU” („Być czarnoskórym w UE”), opublikowane 28 listopada 2018 r.;

- y. **MAJĄC NA UWADZE**, że rasizm i antysemityzm, pomimo niewątpliwych cech je wyróżniających, to zjawiska tak samo kwestionujące równość między jednostkami; stanowią one takie samo zagrożenie dla naszych społeczeństw i wymagają stanowczych reakcji politycznych, które powinny uwzględniać ich specyfikę, a także podobieństwa między nimi;
- z. **DAŻĄC** do zapewnienia odpowiednich i regularnych działań następczych ze strony Rady, z uwzględnieniem sprawozdań Komisji dotyczących monitorowania i wkładów państw członkowskich, jak przewidziano w unijnym planie działania przeciwko rasizmowi oraz w europejskiej strategii w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego.

Rada Unii Europejskiej, mając na uwadze zasadę pomocniczości, wzywa państwa członkowskie, aby:

1. **OPRACOWAŁY** krajowe plany działania lub strategie i starały się zrobić to do końca 2022 r., jak przewidziano w unijnym planie działania przeciwko rasizmowi przyjętym przez Komisję Europejską 18 września 2020 r. oraz w Strategii UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego przyjętej przez Komisję Europejską 5 października 2021 r.;
2. **ZATWIERDZIŁY I STOSOWAŁY** niewiążące prawnie robocze definicje antysemityzmu oraz negowania i wypaczania Holokaustu przyjęte przez Międzynarodowy Sojusz na rzecz Pamięci o Holokauście jako użyteczne wskazówki do celów kształcenia i szkolenia, w tym dla organów ścigania i organów sądowych;
3. **ZWRACAŁY UWAGĘ** ludności na zwalczanie wszelkich przejawów rasizmu i antysemityzmu poprzez podtrzymanie obowiązku upamiętniania ofiar przemocy na tle rasistowskim i antysemickim oraz przestępstw z nienawiści, w tym przekazywanie wiedzy na temat historycznych i współczesnych przejawów rasizmu, niewolnictwa oraz Holokaustu, a także na temat tego, w jaki sposób antysemityzm do niego doprowadził;

W związku z tym upamiętniały odpowiednie daty dotyczące rasizmu i antysemityzmu, takie jak Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu, Europejski Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu Romów, Międzynarodowy Dzień przeciwko Dyskryminacji Rasowej lub Międzynarodowy Dzień Upamiętniający Zniesienie Niewolnictwa, propagowały wiedzę o miejscach pamięci i zachęcały do inicjatyw na rzecz upamiętniania ofiar takich aktów rasistowskich i antysemickich;

4. **WSPIERAŁY**, w tym pod względem finansowym, edukację, badania naukowe i wiedzę na temat życia żydowskiego, antysemityzmu i Holokaustu, a także rasizmu i niewolnictwa;
5. **ROZWAŻYŁY OPRACOWANIE** – w ramach należących do Komisji grup wysokiego szczebla ds. nienawistnych wypowiedzi i przestępstw z nienawiści oraz grupy ds. niedyskryminacji, równości i różnorodności, a także we współpracy z Agencją Praw Podstawowych – wspólnej metodologii zbierania ilościowych i jakościowych danych na temat incydentów rasowych i antysemickich oraz porównywania ich zarówno w czasie, jak i między państwami członkowskimi;

6. **ZAPEWNIŁY**, aby krajowi koordynatorzy lub mechanizmy koordynacji walki z rasizmem i antysemityzmem, organy i instytucje publiczne, organy ds. równości, a także odpowiednie zainteresowane strony, takie jak partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i zaangażowane grupy, prowadziły ścisłą współpracę na rzecz opracowywania środków zapobiegawczych i oceny skuteczności takich środków;
7. **USTANOWIŁY** krajowe instytucje ds. praw człowieka zgodnie z zasadami paryskimi oraz wspierały silne organy ds. równości, przyjęły ramy prawne umożliwiające tym organom wykonywanie ich zadań w sposób niezależny oraz zapewniły im odpowiednie zasoby do skutecznego wykonywania tych zadań;
8. **PROMOWAŁY**, zgodnie z prawem do wolności wypowiedzi, kulturę charakteryzującą się tolerancją, inkluzywnością i wzajemnym szacunkiem, w internecie i poza nim, w szczególności poprzez wspieranie kultury zrozumienia i zniechęcanie do przedstawiania stereotypowych negatywnych obrazów jednostek i grup ze względu na ich rzeczywistą lub postrzeganą przynależność do grup etnicznych lub religijnych, oraz teorii spiskowych;
9. **WZYWAŁY** media, zwłaszcza media społecznościowe oraz sektory technologii i komunikacji, do wdrożenia kodeksów postępowania uzgodnionych na szczelbu europejskim, w których zawarte byłoby zobowiązanie do przestrzegania zasad równości i niedyskryminacji, a także prawa do wolności wypowiedzi i informacji, oraz apelowały do tych mediów i sektorów o opracowanie i przyjęcie rozwiązań umożliwiających im szybkie wykrywanie, analizę i usuwanie nielegalnych nienawistnych wypowiedzi w internecie o charakterze m.in. rasistowskim i antysemickim;
10. **WZMACNIAŁY** zdolności krajowych organów śledczych i sądowych do ścigania nielegalnych przestępstw z nienawiści i nienawistnych wypowiedzi na tle rasistowskim i antysemickim w internecie, zgodnie z zasadami wolności wypowiedzi, w tym poprzez tworzenie rozwiązań takich jak krajowe ośrodki i platformy monitorowania internetu, poprzez które obywatele mogą zgłaszać nienawistne treści;
11. **NASILIŁY DZIAŁANIA, ABY ZAPEWNIĆ** bezpieczeństwo osób należących do grup zagrożonych aktami rasizmu i antysemityzmu, a także wokół instytucji religijnych, miejsc kultu i szkół wyznaniowych, w tym podczas wydarzeń kulturalnych lub religijnych;
12. **POTĘPIAŁY** wszelkie przejawy dyskryminacji ze względu na rzeczywiste lub postrzegane pochodzenie etniczne lub przekonania religijne; dbały o odpowiednią reakcję wymiaru sprawiedliwości zgodnie z decyzją ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych;

13. w stosownych przypadkach **WŁĄCZAŁY** do zasadniczego i ustawicznego szkolenia organów ścigania i organów sądowych, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, zagadnienia dotyczące zwalczania dyskryminacji ze względu na rzeczywiste lub postrzegane pochodzenie etniczne, przekonania religijne lub pochodzenie kulturowe, a także rozwijały najlepsze praktyki w zakresie identyfikacji i wspierania ofiar, wykorzystując w razie potrzeby między innymi prace Agencji Praw Podstawowych i CEPOL-u;
14. **ZACHĘCAŁY** ofiary i świadków wszystkich incydentów rasistowskich i antysemickich do zgłaszania tych incydentów i składania skarg, w tym za pomocą środków cyfrowych, a jednocześnie ułatwiały to poprzez organizowanie specjalnych kampanii informacyjnych i uświadamiających, a także oferowały wsparcie, również psychologiczne, społeczne i materialne, tam gdzie jest ono konieczne, i zapewniały, aby takie zgłoszenia były badane;
15. **PODEJMOWAŁY** wszelkie stosowne środki w celu zapewnienia odpowiedniego odszkodowania za szkody poniesione przez ofiary incydentów rasistowskich i antysemickich, uznawanych za przestępstwa w państwach członkowskich;
16. **OFEROWAŁY** pomoc, także finansową, inicjatywom społeczeństwa obywatelskiego wspierającym ofiary tych incydentów podczas ich zgłaszania i dochodzenia odszkodowań;

Rada Unii Europejskiej,

17. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC** inicjatywy Komisji, a w szczególności:
- mianowanie w grudniu 2015 r. koordynatora ds. zwalczania antysemityzmu, a w 2021 r. – koordynatora ds. zwalczania rasizmu;
 - utworzenie unijnej grupy wysokiego szczebla ds. zwalczania nienawistnych wypowiedzi i przestępstw z nienawiści;
 - utworzenie unijnej grupy wysokiego szczebla ds. niedyskryminacji, równości i różnorodności;
 - utworzenie podgrupy ds. krajowego wdrażania unijnego planu działania przeciwko rasizmowi;
 - utworzenie grupy roboczej ds. wdrażania Strategii UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego;
 - unijny Kodeks postępowania w zakresie zwalczania nielegalnego nawoływania do nienawiści w internecie.

ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

18. **WSPIERAŁA** walkę z wszelkimi przejawami rasizmu i antysemityzmu jako priorytet Unii Europejskiej oraz wspierała państwa członkowskie w celu zagwarantowania, że opracowane zostaną normy zapewniające całościową ochronę przed rasizmem i antysemityzmem;
 19. **ZADBAŁA O TO**, by koordynator ds. zwalczania rasizmu i koordynator ds. zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego otrzymywali wystarczające zasoby ludzkie i finansowe, aby mogli w pełni wykonywać swoje zadania, oraz by prowadzony był regularny dialog z zainteresowanymi stronami;
 20. **ZAPROPONOWAŁA** więcej możliwości finansowania, w obrębie wieloletnich ram finansowych, aby pomóc krajowym instytucjom ds. praw człowieka, organom ds. równości i innym organom i instytucjom publicznym w wypracowaniu wiedzy fachowej z zakresu stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej na szczeblu krajowym, zgodnie ze strategią na rzecz wzmocnienia stosowania Karty praw podstawowych w UE;
 21. **WSPIERAŁA**, w tym finansowo, budowanie przez władze lokalne i odpowiednie organizacje społeczeństwa obywatelskiego zdolności do walki z rasizmem i antysemityzmem, w szczególności poprzez zachęcanie ich do opracowywania projektów mających na celu zwiększenie spójności społecznej, które dotyczyć będą zagadnień takich jak mediacja, rozwiązywanie konfliktów i dialog międzywyznaniowy;
 22. **UDOSTĘPNIŁA** aktualne informacje na temat postępów w realizacji unijnego planu działania przeciwko rasizmowi oraz strategii w zakresie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego, a także na temat powiązanych inicjatyw krajowych w tym zakresie, poprzez publikowanie sprawozdań okresowych zawierających analizy i wyniki.
-